

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Programului de gazificare
a Republicii Moldova pînă în anul 2005

nr. 1492 din 28.12.2001

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.9-10/62 din 15.01.2002

* * *

Abrogat: 31.10.2012

[Hotărîrea Guvernului nr.796 din 25.10.2012](#)

În scopul dezvoltării în continuare a subsectorului gaze în conformitate cu prevederile Strategiei energetice a Republicii Moldova pînă în anul 2010 și asigurării neîntrerupte a populației și economiei naționale cu gaze naturale, Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul de gazificare a Republicii Moldova pînă în anul 2005 (se anexează).
2. Autoritățile administrației publice centrale și locale, în comun cu agenții economici din teritoriu, vor întreprinde măsurile necesare pentru îndeplinirea programului sus-aprobat.
3. Construcția gazoductelor magistrale și bransamentelor de presiune înaltă se va efectua în mod prioritar din contul bugetului de stat, admițîndu-se și finanțarea acestora din mijloacele bugetelor locale și resursele capitalului privat, a gazoductelor interurbane (inclusiv a gazoductelor de presiune medie) – din mijloacele bugetelor autorităților administrației publice locale și agenților economici din teritoriu, iar a celorlalte obiecte de aprovizionare cu gaze – din mijloacele agenților economici și ale cetățenilor.
4. Se recomandă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică să stimuleze activitatea Societății pe Acțiuni "Moldova-Gaz" în vederea alocării mijloacelor proprii pentru extensiunea rețelei existente de transport și distribuție a gazelor naturale spre consumatorii neconectați.
5. Se stabilește că:
la construcția gazoductelor și altor obiecte de gazificare, finanțate de la bugetul de stat, Ministerul Energeticii va exercita funcția de beneficiar unic;
gazoductele și alte obiecte de gazificare, construite din contul bugetului de stat, vor fi transmise în modul stabilit la balanța autorităților publice locale;
autoritățile publice locale și alți beneficiari vor transmite în bază de contract gazoductele construite în gestiunea subdiviziunilor teritoriale ale Societății pe Acțiuni "Moldova-Gaz", indiferent din care resurse financiare au fost construite acestea.
6. Se abrogă [Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.403 din 31 iulie 1991](#) "Cu privire la Programul de stat de gazificare a Republicii Moldova pînă în anul 2000".
7. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina dlui A.Cucu, viceprim-ministru, ministrul economiei.

PRIM-MINISTRU
AL REPUBLICII MOLDOVA

Vasile TARLEV

Contrasemnată:
Viceprim-ministru, ministrul economiei
Ministrul energeticii

Andrei Cucu
Iacob Timciuc

Chișinău, 28 decembrie 2001.

Nr.1492.

Anexa nr.1
la Hotărârea Guvernului
Republicii Moldova
nr.1492 din 28 decembrie 2001

PROGRAMUL DE GAZIFICARE A REPUBLICII MOLDOVA PÎNĂ ÎN ANUL 2005

I. INTRODUCERE

Programul de gazificare a Republicii Moldova pînă în anul 2005 (denumit în cele ce urmează – Programul) este elaborat în baza principiilor Strategiei Energetice a Republicii Moldova pînă în anul 2010. Drept repere pentru elaborarea lui au servit nivelul realizat de gazificare și obiectivele de gazificare pe termen mediu, determinate de posibilitățile financiare ale Societății pe Acțiuni "Moldova-Gaz", ale bugetelor de stat și locale.

Gazificarea Republicii Moldova este un proces extrem de dificil, dat fiind faptul că gazele naturale sînt importate la nivel de 100%, iar prețul lor la frontieră atinge nivelul celui mondial. O bună parte din echipamentele și utilajele rețelelor de gaze s-au uzat și necesită să fie înlocuite. La un șir de obiecte au fost stopate lucrările de construcție, fapt care a destabilizat întreaga ramură.

Obiectivele Programului sînt axate în principal pe crearea noilor obiecte ale gospodăriei de gaze și pe modernizarea celor existente, ținîndu-se cont de cerințele pieței și de potențialul investițional. Programul conține analiza stării tehnice a ramurii de gaze naturale, recomandări privind racordarea în perspectivă a consumatorilor de gaze potrivit investițiilor capitale efectuate și minimului prestabilit de utilizare a capacităților gazoductelor, determinarea domeniilor prioritare de plasare a investițiilor pentru utilizarea eficientă a sistemelor existente de gaze, viitoarele construcții optime de gazoducte magistrale, elaborarea direcțiilor de perspectivă privind evidența transparentă a consumului de gaze, în special la frontieră, și a măsurilor pentru sporirea protecției mediului înconjurător.

II. SCOPUL PROGRAMULUI

Principalul scop al Programului este elaborarea și implementarea noilor direcții prioritare în domeniul gazificării pînă în anul 2005 în condițiile demonopolizării acestui sector, care să asigure aprovizionarea permanentă și în condiții de securitate a economiei naționale și a populației Republicii Moldova cu gaze naturale, potrivit etapelor de dezvoltare a ramurilor și a sferei sociale în perspectiva apropiată.

Actualmente obiectivele majore sînt crearea sistemului național de evidență transparentă a importului și tranzitului de gaze, dezvoltarea gazoductelor magistrale și gazoductelor-branșamente, precum și, profitînd de poziția strategică de tranzit, amplificarea conexiunilor favorabile externe, care ar permite utilizarea eficientă a capacităților existente.

III. STAREA ACTUALĂ A SFEREI GAZIFICĂRII

În Republica Moldova gazele naturale se utilizează începînd cu anul 1967. În anul 2000 consumul de gaze a constituit circa 2,5 miliarde metri cubi, inclusiv consumul utilizatorilor din localitățile din partea dreaptă a Nistrului – un miliard metri cubi. Conform situației de la 1 ianuarie 2001, se află în exploatare:

580,77 km gazoducte magistrale;

451,15 km gazoducte – branșamente;

7471,15 km gazoducte și rețele de distribuție locale;

56 stații de distribuire a gazelor (în continuare – SDG).

La rețeaua de gazificare sînt conectate 278 localități. În prezent teritoriul Republicii Moldova este traversat de următoarele gazoducte magistrale:

în nord: Ananiev-Cernăuți-Bogorodciani (ACB), D 1020 mm;

în sud: Șebelince-Dnepropetrovsk-Krivoi Rog-Ismail (ȘDKRI), D 800 mm;

Ananiev-Tiraspol-Ismail (ATI), D 1200 mm;

Razdelnaia-Ismail (RI), D 800 mm.

Gazoductele magistrale sus-indicate permit debitarea în Moldova și tranzitarea în alte țări a 44,52 miliarde metri cubi pe an, inclusiv prin:

ACB	– 8,72 miliarde m ³ /an;
ȘDKRI și RI	– 15,80 miliarde m ³ /an;
ATI	– 20,00 miliarde m ³ /an.

De facto, prin gazoducte se debitează și se tranzitează anual circa 20 miliarde metri cubi, inclusiv:

ACB	– 1,30 miliarde m ³ /an;
ȘDKRI și RI	– 7,30 miliarde m ³ /an;
ATI	– 11,40 miliarde m ³ /an.

Astfel, capacitatea gazoductelor magistrale este solicitată doar la nivel de 44%.

Gazoductele-branșamente și stațiile de distribuție a gazelor din teritoriul Republicii Moldova permit furnizarea către consumatori a circa 9 miliarde metri cubi de gaze pe an. Consumul efectiv prin gazoductele-ramificații ale Republicii Moldova constituie în prezent circa un miliard metri cubi pe an. Gradul mediu de solicitare a gazelor la SDG existente constituie circa 17% pe țară.

Conform situației de la 1 ianuarie 2001, în Republica Moldova funcționau 56 stații de distribuție a gazelor. În prezent se examinează chestiunea privind reamplasarea SDG-1 Chișinău din zona alunecărilor de teren în preajma satului Buneți. În legătură cu punerea în funcțiune a Fabricii de sticlă din Chișinău, în anul 1998 s-a efectuat reconstrucția SDG-2 din satul Floreni, cu asamblarea unui bloc suplimentar de tip BK SDG – II – 160.

Pe teritoriul Republicii Moldova sînt amplasate 5 stații de compresiune a gazelor (SCG).

Starea tuturor gazoductelor magistrale, care traversează teritoriul țării, este satisfăcătoare, cu excepția sectoarelor Odesa-Tiraspol-Chișinău și Chișinău-Rîbnița. Sectorul gazoductului magistral Tiraspol-Chișinău (D 500 mm) este exploatat de peste 30 de ani și, conform stării lui tehnice, trebuie înlocuit sau trecut în categoria a II-a cu presiunea de lucru pînă la 2,5 MPA (25 kg/cm²). Sectorul de suprafață a gazoductului Rîbnița-Chișinău de lîngă satul Buneți se află în zona alunecărilor de teren și urmează a fi reamplasat.

Actualmente gazele naturale sînt importate din Rusia. Indicii gazificării județelor sînt menționați în tabela nr.1. Gradul de cuprindere a populației în rețeaua de gazificare pe județe variază de la 3% pînă la 46%, cel mai scăzut nivel de gazificare fiind în județele Ungheni, Lăpușna, Tighina, Taraclia.

Diametrul mediu ponderat al gazoductelor variază de la 50 mm la 100 mm. Lungimea gazoductelor locale variază de la 6,1 km în județul Ungheni pînă la 1550,26 km în județul Chișinău.

Schemele de gazificare a raioanelor, elaborate pînă în anul 2000, s-au învechit în legătură cu schimbarea structurii consumului de gaze, potențialului investițional și diviziunii administrativ-teritoriale a Republicii Moldova și trebuie să fie revăzute și optimizate în conformitate cu schimbările economice și cu noile tehnologii și normativele introduse în vigoare.

În Moldova gazul lichefiat se utilizează din anul 1946, în special în localitățile amplasate departe de gazoductele magistrale. Gazul lichefiat se prelucrează și se livrează consumatorilor de la 4 stații de îmbuteliere cu o capacitate însumată de păstrare de 4,08 mii m³ (mun.Strășeni, Bălți și Comrat). În stadiu de construire se află alte două stații de îmbuteliere a gazelor din or.Ungheni și Cupcini, cu o capacitate totală de 2,8 mii m³.

IV. PERSPECTIVELE DEZVOLTĂRII GAZODUCTELOR MAGISTRALE ȘI A BRANȘAMENTELOR

În prezent există un șir de gazoducte-branșamente cu stații de distribuție gaze, construcția cărora a demarat în anii precedenți, dar care au rămas nefinalizate din lipsa mijloacelor financiare. Printre acestea sînt branșamentele Zăicani (jud.Chișinău), Ferapontievca (UTA Găgăuzia), Alexăndreni și Sîngerei (jud.Bălți), Hîncești (jud.Lăpușna), Chiperceni (jud.Orhei), Camenca (jud.Soroca) și Ștefan Vodă – Palanca (jud.Tighina).

Avînd în vedere însemnătatea acestor obiecte, se prevede finalizarea lor cel tîrziu pînă în anul 2005, deși posibilitățile bugetului de stat sînt limitate (tabela nr.3). Odată cu recepția în exploatare a acestor obiecte numărul consumatorilor de gaze se va majora esențial. De menționat, însă, că exploatarea acestor gazoducte va deveni eficientă numai dacă se vor utiliza cel puțin 50% din capacitățile lor.

În perioada planificată se preconizează extinderea rețelei de conducte magistrale Drochia-Ungheni-Iași și Căușeni-Chișinău (linia a doua), precum și construcția branșamentelor nefinalizate și a gazoductului spre or.Soroca. În acest scop vor fi atrase mijloace financiare atît de la investitori autohtoni, cît și de la cei străini (tabela nr.3).

Construcția branșamentelor spre Ungheni, Fălești, Camenca, Nisporeni, Leova, Cantemir, Căinari, Greblești, Sărătenii Noi, pentru care este deja elaborată documentația de proiect și deviz, va fi executată doar după anul 2005.

V. PERSPECTIVELE DEZVOLTĂRII GAZODUCTELOR DINTRE LOCALITĂȚI ȘI DE DISTRIBUȚIE

Dat fiind că actualmente în republică gazoductele magistrale în funcțiune ating sute de kilometri, a apărut necesitatea acută de a dezvolta rețelele de distribuție (gazoductele locale). Acest lucru va permite mărirea volumelor consumului de gaze naturale pe țară.

Din cauza dezvoltării insuficiente a rețelelor gazoductelor dintre localități și de distribuție, gazoductele-branșamente existente sînt utilizate în medie la nivel de 23%.

În anii precedenți în republică a început construcția a circa 50 obiecte de gazificare cu o lungime totală a rețelelor de distribuție de 361,23 km, însă ulterior, din lipsa mijloacelor financiare, lucrările de construcție la ele au fost suspendate și conservate. Pentru atingerea scopurilor Programului este necesar ca pînă în anul 2005 să fie finalizată construcția gazoductelor locale cu o lungime totală de 222,7 km, ceea ce va comporta investiții în valoare de 57,98 milioane lei (tabela nr.4).

VI. APROVIZIONAREA CU GAZE A MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

Una din sarcinile dezvoltării complexului de gaze al Moldovei este asigurarea cu gaze naturale a mun.Chișinău și a localităților limitrofe. Municipiul Chișinău este cel mai mare consumator de gaze naturale – el utilizează circa 66% din totalul gazelor consumate la intern. Anterior municipiul Chișinău era aprovizionat cu gaze din două surse: la sud, prin gazoductul Tiraspol-Chișinău, și la nord, prin gazoductul Rîbnița-Chișinău.

Din anul 1992 livrările de gaze prin gazoductul magistral Tiraspol-Chișinău au fost sistate, din care cauză mun.Chișinău este aprovizionat pînă în prezent doar prin gazoductul Rîbnița-Chișinău. Această stare de lucruri nu permite aprovizionarea echilibrată, calitativă și sigură cu energie și combustibil a întregii zone centrale a Republicii Moldova. În plus, gazoductul Rîbnița-Chișinău parțial se află în zona alunecărilor de teren din imediata apropiere a capitalei.

În anul 1998 s-a efectuat reconstrucția SDG-2, sporindu-i capacitatea. Cu toate acestea, în perioada de toamnă-iarnă gazoductul magistral Rîbnița-Chișinău nu poate asigura consumatorii cu volumul necesar de gaze naturale. Avînd în vedere aprovizionarea insuficientă a consumatorilor din mun.Chișinău și în temeiul calculului tehnico-economic efectuate anterior pentru ameliorarea aprovizionării cu gaze a mun. Chișinău, prezentul Program prevede:

- reamplasarea gazoductului magistral Rîbnița-Chișinău din zona alunecărilor de teren din

apropierea satului Buneți și sporirea capacității SDG-1 (de la 170 mii m³/oră pînă la 320 mii m³/oră);

- construcția tranșei a doua a gazoductului Căușeni-Chișinău.

Pentru atingerea acestor obiective sînt necesare 281,5 milioane lei (tabelele nr.3 și 5). Totodată, în vederea îmbunătățirii aprovizionării cu gaze a unor sectoare din mun.Chișinău, îndeosebi a sectorului Centru, unde în perioada de iarnă se resimte deficitul de gaze, se prevede construcția unui gazoduct autonom de presiune înaltă spre centrala electrică de termoficare nr.1 (CET-1), pentru care va fi nevoie de investiții capitale în valoare de 1,54 milioane lei. Acestea pot fi alocații atît ale întreprinderilor consumatoare de gaze, cît și mijloace ale Primăriei mun.Chișinău.

Se propune, de asemenea:

folosirea utilajelor de gaze cu un randament de cel puțin 90%;

descentralizarea sistemelor de încălzire și aprovizionare cu apă caldă.

Cel puțin 10% din sistemele de încălzire urmează să fie descentralizate, ceea ce va face posibilă economisirea a 1650 mii m³ de gaze naturale din contul cazangeriilor individuale și prin instalarea sistemelor de încălzire autonome.

Întreprinderilor industriale, producția cărora poate fi păstrată mai mult de șase luni (fabricile de materiale de construcție, uzinele metalurgice și altele), li se poate recomanda să lucreze în perioada de vară, elaborîndu-se în acest sens tarife diferențiate pentru consumul de gaze naturale. Avînd în vedere perimetrul și complexitatea sistemelor de aprovizionare cu gaze a mun.Chișinău, este oportună elaborarea unui program individual de dezvoltare pe termen de 10 ani.

Realizarea acestor măsuri va permite micșorarea consumului de gaze naturale, ceea ce va contribui la ridicarea gradului de securitate în aprovizionarea cu gaze și protecția mediului înconjurător, iar folosirea țevilor din polietilenă pentru conducte va ridica eficiența aprovizionării cu gaze, va majora termenul de exploatare a gazoductelor și va economisi energia electrică utilizată actualmente pentru protecția catodică a conductelor din oțel contra coroziunii.

VII. TRECEREA LA UTILIZAREA GAZELOR NATURALE ÎN INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE

Printre cei mai disciplinați consumatori de gaze naturale sînt unitățile din industria alimentară și prelucrătoare. Programul prevede conectarea prioritară la sistemul de gazificare a 54 de întreprinderi (tabelele nr.6-16) din aceste ramuri, inclusiv:

- fabrica de coniacuri și vinuri (cu un consum de 2 milioane m³/an) și fabrica de bere (0,4 milioane m³/an) din or.Bălți;
- fabrica de produse lactate din Ceadr-Lunga (1,17 milioane m³/an);
- fabrica de conserve din Călărași (2,5 milioane m³/an);
- fabrica de coniacuri și vinuri din Călărași (un milion m³/an);
- cazangeria or.Briceni (5,75 milioane m³/an);
- fabrica de conserve din or.Drochia (1,5 milioane m³/an);
- cazangeria depoului de vagoane și refrigeratoare din s.Bașcalia (1,5 milioane m³/an);
- fabrica de conserve din s.Olănești (3 milioane m³/an);
- fabrica de zahăr din or.Alexăndreni (10 milioane m³/an);
- 9 complexe de uscat tutun (3,3 milioane m³/an).

Întreprinderile sus-numite sînt rentabile și permit recuperarea rapidă a investițiilor efectuate pentru trecerea lor la utilizarea gazelor naturale. Mai mult ca atît, ele funcționează în perioada cînd gazoductele nu sînt suprasolicitate, ceea ce va permite creșterea sarcinii lor. În această situație este recomandabil ca Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) să stimuleze Societatea pe Acțiuni "Moldova-Gaz" să investească sau să atragă investiții pentru extensiunea rețelei existente de distribuție prin majorarea normativului de beneficiu stabilit (actualmente aceasta este de 5%).

VIII. EXTINDEREA REȚELEI DE STAȚII-COMPRESOARE PENTRU ALIMENTAREA AUTOMOBILELOR CU GAZE

La situația din 1 ianuarie 2001 în Moldova funcționau două stații-compresoare pentru alimentarea automobilelor cu gaze (SCAAG) staționare și cinci stații mobile, din care:

SCAAG nr.1, mun.Chișinău – 500 alimentări în 24 ore;

SCAAG nr.2, mun.Chișinău – 500 alimentări în 24 ore;

stațiile de alimentare mobile ale Ministerului Transportului și Comunicațiilor 5×100=500 alimentări în 24 ore.

În total în 24 ore SCAAG au o sarcină de 1500 alimentări.

În fază de construcție se află încă o SCAAG de 500 alimentări în 24 ore în mun.Bălți. A fost elaborată documentația de execuție pentru construcția SCAAG nr.3 din mun.Chișinău, la care însă lucrările vor începe numai după finalizarea construcției gazoductului magistral Căușeni-Chișinău.

Capacitățile existente de alimentare cu gaze comprimate, evaluate la 2000 alimentări în 24 ore, nu sînt suficiente. Este necesară lărgirea rețelei de SCAAG. Luînd în considerare creșterea cererii la gazele naturale în calitate de combustibil pentru parcul național de automobile și incapacitatea statului de a finanța construcția noilor obiecte în domeniul gazificării, lărgirea rețelei de SCAAG se va efectua din contul capitalului privat (tabela nr.17). Extinderea în continuare a acestei rețele prin construirea unor SCAAG rapid recuperabile cu capacități de la 40 pînă la 125 alimentări în 24 ore va fi posibilă numai după anul 2005.

IX. UTILIZAREA GAZELOR NATURALE PENTRU PRODUCEREA ENERGIEI ELECTRICE ȘI TERMICE

Capacitățile existente în Republica Moldova de producere a energiei electrice și termice sînt insuficiente și nu permit satisfacerea necesităților localităților și obiectelor din sfera productivă.

Programul prevede construcția unor centrale electrice cu ciclu combinat cu o capacitate de 10 MW și mai mult (tabela nr.18). Aceste centrale vor permite utilizarea gazelor naturale la producerea apei calde și a aburilor pentru încălzire și în scopuri industriale cu un randament de circa 85-90%, din care randamentul electric va constitui 40%. De asemenea, vor diminua evacuările de substanțe nocive în mediul înconjurător. Consumul de gaze pentru o stație electrică cu capacitatea de 10 MW va constitui circa 3000 m³/oră.

Stațiile electrice urmează să fie amplasate în imediata apropiere a gazoductelor magistrale, gazoductelor-branșamente și a SDG.

Nerentabilitatea sistemului existent de centrale termice și electrice este cauzată de:

- scăderea consumului de energie termică din cauza scumpirii acesteia;
- starea tehnică deplorabilă a rețelelor termice (pierderi mari de căldură din cauza uzurii izolației termice);
- imposibilitatea reglării flexibile a consumului de căldură;
- funcționarea CET-urilor și cazangeriilor în regimuri cu randament scăzut;
- coeficientul mic de siguranță;
- lipsa mijloacelor pentru întreținerea în bună funcționare a rețelelor, cazangeriilor și punctelor termice.

Pornind de la cele menționate, Programul prevede folosirea cazangeriilor autonome în microsectoare, în casele cu multe etaje și la consumatorii mari, precum și instalarea cazanelor pe gaze în apartamente și în blocurile multinivel private.

X. CREAREA SISTEMULUI DE EVIDENȚĂ A GAZELOR NATURALE IMPORTATE ȘI TRANZITATE

Importul de gaze naturale pentru necesitățile interne, cît și tranzitarea lor prin teritoriul Republicii Moldova se efectuează printr-un sistem unic de gazoducte magistrale în baza contractelor anuale încheiate între Societatea pe Acțiuni Rusă "Gazprom" și Societatea pe Acțiuni "Moldova-Gaz", precum și în baza acordului tehnic încheiat între Societatea pe Acțiuni Rusă "Gazprom", NAK "Naftogaz" și Societatea pe Acțiuni "Moldova-Gaz".

În prezent livrările de gaze se efectuează pe trei noduri ale gazoductelor magistrale, iar punctele de

predare-primire sînt stațiile de evidență a gazelor amplasate pe teritoriul Ucrainei și aparținînd NAK "Naftogaz" din Ucraina. Astfel:

1) punctul de predare-primire la nodul de gazoducte Ananiev-Cernăuți-Bogorodcianî și Rîbnița-Chișinău, de la care este alimentat cu gaze nordul și centrul Moldovei și or. Rîbnița, este stația de evidență a gazelor Alexeevka sau stația de evidență a gazelor Ananiev, în dependență de schema livrărilor de gaze;

2) punctul de predare-primire la nodul de gazoducte Ananiev-Tiraspol-Ismail (ATI), Razdelinaia-Ismail (RI) și Șebelinka-Dnepropetrovsk-Krivoi Rog-Razdelinaia-Izmail (ȘDKRI), prin care se tranzitează gazele la export și se alimentează estul și sudul țării, precum și regiunea Odesa din Ucraina, este SMG Ananiev și SMG Orlovka;

3) punctul de predare-primire la nodul de gazoducte Razdelinaia-Ismail (RI), Șebelinka-Dnepropetrovsk-Krivoi Rog-Razdelinaia-Ismail (ȘDKRI) și Odesa-Chișinău (OCh) prin care se livrează gaze Transnistriei, Centralei Termoelectrice Moldovenești (CTEM) și regiunii Odesa, este SMG Riasnopolie.

Volumele gazelor recepționate sînt fixate zilnic în baza datelor despre consumul gazelor la fiecare SMG și SDG și se transmit zilnic serviciilor de dispecerat ale Societății cu răspundere limitată "Moldovatransgaz" și Asociației de producere "Tiraspoltransgaz". Este evident că sistemul existent de evaluare a volumelor gazelor predate și recepționate este imperfect. Pentru o evidență mai strictă a volumelor de gaze folosite de consumatorii Republicii Moldova, Programul prevede crearea unui sistem național de evidență a gazelor importate și livrate. În scopul evidențierii transparente a fluxurilor de tranzit spre Balcani, Societatea pe Acțiuni "Moldova-Gaz" urmează să valorifice grantul primit de la TACIS (Uniunea Europeană) în sumă de 1,6 milioane EURO pentru construcția stației de măsurare a debitului de gaze din Tocuz (Căușeni). Cu concursul Băncii Mondiale, din sumele nedisbursate din Proiectul Energetic, va fi inițiată construcția a șase puncte de măsurare pe diferite magistrale la intrarea în teritoriul Republicii Moldova – în satele Burlăceni, Saharna, Solonceni, Gura-Bîcului, Otaci, Hădărăuți (tabela nr.19).

În perioada de referință, în coordonare cu NAK "Naftogaz" Ucraina, se va efectua separarea pe etape a consumatorilor din Ucraina și Moldova pentru aprovizionarea cu gaze din diferite surse:

consumatorii din Moldova – de la gazoductul magistral RI;

consumatorii din Ucraina – de la gazoductul magistral ȘDKRI.

Programul prevede reconectarea în anii 2002-2003 la gazoductul magistral RI a următoarelor gazoducte-branșamente:

Gazoductul-ramificație către SDG Căușeni	– 2002
Gazoductul-ramificație către SDG Ștefan Vodă	– 2002
Gazoductul-ramificație către SDG Săiți (Căușeni)	– 2003
Gazoductul-ramificație către SDG Basarabeasca	– 2004
Gazoductul-ramificație către SDG Comrat	– 2003
Gazoductul-ramificație către SDG Ceadîr-Lunga	– 2004
Gazoductul-ramificație către SDG Taraclia	– 2005
Gazoductul-ramificație către SDG Cahul	– 2005
Gazoductul-ramificație către SDG Etulia	– 2005

În plus, Programul preconizează crearea unui sistem unic de colectare și evidență a informațiilor de la SMG, SDG și PMG în cadrul dispeceratului central, folosind legătura prin modem și calculatoarele personale. Termenul introducerii în exploatare este anul 2002.

În acest scop, Programul prevede:

înființarea dispeceratului central;

dotarea părții liniare a gazoductelor magistrale și a gazoductelor de presiune joasă cu mijloace de măsurare;

reînregistrarea punctelor de măsurare ale rețelelor de presiune joasă cu noi mijloace de măsurare.

XI. ASIGURAREA SECTORULUI DE GAZE NATURALE CU RESURSE DE EXPLOATARE

Pentru întreținerea sistemului de tranzitare a gazelor naturale și de aprovizionare neîntreruptă, în condiții de securitate, a țării la obiectele întreprinderilor "Moldovatrangaz" și "Tiraspoltrangaz" se vor efectua diferite lucrări specificate de reglementările normativelor în vigoare. Resursele pentru executarea acestor lucrări vor spori în funcție de necesitatea de a schimba și repara învelișul de protecție al gazoductelor, de a restabili mijloacele de protecție catodică contra coroziunii, de imperativul reparației capitale a agregatelor de pompare de la stațiile de compresoare, menținerii la nivel corespunzător a legăturilor tehnologice între obiecte și implementării telemecanicii în dirijarea automatizată a fluxului de gaze. În acest scop, Programul prevede asigurarea organizațiilor de exploatare cu seturi pentru caz de accidente la conducte, armătură de închidere și reglare, cu mijloacele de transport și mecanismele necesare (tabelele nr.20-21).

XII. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Potrivit analizei situației privind gazificarea Republicii Moldova și în scopul optimizării și extinderii sistemelor de gaze, se propun următoarele măsuri:

1. Modernizarea și extinderea sistemului de transportare a gazelor prin:

- a) construirea unor gazoducte magistrale cu lungimea totală de 170 km;
- b) finalizarea construcției gazoductelor începute anterior și construirea unor noi gazoducte-branșamente cu lungimea totală de 140 km;
- c) crearea sistemului național de evidență și măsurare a livrărilor de gaze naturale prin construirea unei stații și a șase puncte de măsurare a gazelor;
- d) reamplasarea sectorului de gazoduct magistral Rîbnîța-Chișinău din zona alunecărilor de teren în preajma satului Buneți; reconstruirea și lărgirea SDG-1 din mun.Chișinău;
- e) finalizarea construcției gazoductelor dintre localități și construcția de noi gazoducte cu o lungime totală de 222,7 km;
- f) dezvoltarea rețelelor de gaze urbane și rurale cu o lungime totală de 5126 km.

2. Majorarea sarcinii sistemelor de gaze, care va comporta:

- a) construcția a cinci centrale electrice cu ciclu combinat de producere a energiei electrice și termice în baza gazelor naturale;
- b) extinderea rețelelor de SCAAG și sporirea productivității lor pînă la 2500 alimentări în 24 ore;
- c) trecerea la funcționarea cu gaze a 54 de întreprinderi din industria prelucrătoare, cu un volum total de consum de 130,6 milioane m³/an;
- d) conectarea la sistemul de gaze a 27,1 mii consumatori particulari cu un consum total de gaze naturale în volum de 25 milioane m³/an.

3. Sporirea eficienței utilizării gazelor, care implică:

- a) elaborarea sistemului de tarife diferențiate la gaze (vară-iarnă) și trecerea în timpul verii pe gaze naturale a întreprinderilor, a căror producție poate fi păstrată 6 luni și mai mult;
- b) descentralizarea a cel puțin 10% din sistemele de încălzire și aprovizionare cu apă caldă în orașe, ceea ce va genera o economie de 0,85 milioane m³/an;
- c) folosirea aparatelor de gaze cu un randament de cel puțin 90%.

4. Elaborarea documentației normativ-tehnice, care cuprinde:

- a) elaborarea metodologiei de calcul și selectare a gazoductelor în funcție de condițiile climaterice din țară și de noile tehnologii. Economia de metale la construcția rețelelor va constitui 10-15%;
- b) corectarea schemelor de gazificare, elaborate anterior, ținîndu-se cont de noua diviziune administrativ-teritorială a țării, de tehnologiile noi, normativele și posibilitățile financiare. Costul unei scheme de aprovizionare cu gaze a unui județ va constitui aproximativ 25 mii lei (în prețurile anului 2000);
- c) elaborarea cadrului juridic pentru livrarea gazelor către consumatori, care va stabili măsuri drastice, inclusiv debranșarea operativă de la rețea a consumătorilor care folosesc nesancționat gazele;
- d) elaborarea și aprobarea coeficienților de corectare a consumului de gaze în funcție de

temperatura mediului în locul de instalare a contoarelor;

e) elaborarea normelor specifice ale consumului de gaze corelate cu cele europene. În baza noilor norme și în scopul economisirii gazelor, în instituțiile bugetare vor fi introduse pașapoarte energetice, care vor reflecta obiectiv consumul de gaze. Reglementarea consumului se va efectua prin aplicarea tarifelor diferențiate pentru consum.

5. Sporirea fiabilității și duratei de exploatare și asigurarea securității rețelelor de gaze existente prin:

a) înlocuirea gazoductelor metalice cu cele de polietilenă, fapt care va comporta economisirea energiei electrice, folosite pentru stațiile catodice, de 300 kWh/an;

b) elaborarea unor soluții constructive privind debransarea expresă de la rețea a consumatorilor fără a pătrunde în locuință sau pe terenurile proprietarilor;

c) instalarea la consumatorii rău-platnici a contoarelor cu sistarea automată a alimentării cu gaze. Investițiile necesare pentru efectuarea măsurilor sus-enumerate sînt indicate în tabela nr.22.

Notă.

Conform actelor normative în vigoare (Normele și Regulile în construcție 02.05.06-85, 02.04.08-87), gazoductele se clasifică în funcție de presiunea fiecăruia (P_{kg}/cm^2) și diametrul conductei pînă la 1400 mm, după cum urmează:

P = 0 : 0,05 – de presiune joasă;

P = 0,05 : 3 – de presiune medie;

P = 3 : 6 – de presiune înaltă, categoria II;

P = 6 : 12 – de presiune înaltă, categoria I;

P = 12 : 25 – de presiune înaltă, clasa II;

P = 25 : 100 – de presiune înaltă, clasa I.

Tabela nr.1

Indicii principali de gazificare a Republicii Moldova (conform situației de la 01.01.2001)

Nr. d/o	Județele	Nr. localităților		Lungimea gazoductului (km)	Consumul efectiv de gaze (mil.m ³)	% de solicitare a gazoductelor
		Nr. total	Localitățile gazificate			
1.	Bălți	251	20	497,07	82,6	24
2.	Edineț	157	19	425,1	38,8	12
3.	Cahul	106	5	285,29	17,7	23
4.	Chișinău	178	66	1550,26	52,1	39
5.	Lăpușna	151	6	172,56	7,8	4
6.	Orhei	190	24	457,15	39,2	10
7.	Soroca	178	13	368,62	47,3	15
8.	Taraclia	26	13	344,53	17,3	9
9.	Tighina	81	18	520,61	12,2	7
10.	Ungheni	150	1	6,13	0,4	3
11.	mun.Chișinău	23	25	1579,68	663,4	46
12.	U.T.A. Găgăuzia	32	17	1264,16	53,5	19
	TOTAL	1523	227	7471,16	1032,3	17

Tabela nr.2

Indicii privind gazificarea Republicii Moldova pînă în anul 2005

Nr. d/o	Județele	Numărul suplimentar de locuințe gazificate	Numărul suplimentar de întreprinderi gazificate	Majorarea consumului de gaze (mil.m ³ /an)	Consumul final de gaze (mil.m ³ /an)	% de solicitare a gazoductelor locale
1.	Bălți	2971	10	15,6	112,3	28,0
2.	Edineț	10410	1	15,3	76,5	15,0
3.	Cahul	1000	3	2,9	27,7	26,0
4.	Chișinău	1184	9	3,5	60,6	42,0
5.	Lăpușna	990	7	12,2	16,7	15,0
6.	Orhei	5087	4	10,9	17,6	26,0
7.	Soroca	1310	7	58	155,4	24,0
8.	Taraclia	480	-	0,5	12,8	10,0
9.	Tighina	1336	3	7,2	22	11,0
10.	Ungheni	1200	2	15,9	17,3	39,0
11.	mun.Chișinău	-	84	7,9	737,5	48,0
12.	U.T.A. Găgăuzia	2356	8	6,8	54,2	22,0
	TOTAL	28324	138	156,7	1310,6	23,0

Tabela nr.3

Construcția gazoductelor-branșamente până în anul 2005

Nr. d/o	Denumirea obiectelor	Anul începerii construcției	Lungimea totală (km)	Lungimea gazoductelor construite (km)	Costul obiectului (mil.lei)	Necesarul de mijloace financiare pentru finalizarea construcției, (mil.lei)	Sursele de finanțare	Anul finalizării
1.	Gazoductul-branșament Telenești	1992	69,0	3,0	22,0	21,0	Bugetul de stat	2005
2.	Gazoductul-branșament s.Alexândreni (d = 426 mm – 5,0 km, d = 219 mm – 0,1 km)	1992	5,1	5,1	2,5	0,2	Bugetul de stat	2002
3.	Gazoductul-branșament Călărași – Ungheni	2002	45,0	0,2	60,0	60,0	Capital privat	2005
4.	Gazoductul-branșament Călărași (II-a tranșă SDG s.Răciula) (d = 273 mm – 0,1 km)	1997	0,1	0,1	1,5	0,15	Bugetul de stat	2002
5.	Gazoductul-branșament s.Chiperceni	1998	2,8	2,8	1,3	0,5	Bugetul de stat	2002
6.	Gazoductul-branșament Ștefan-Vodă-Sergheevca	1999	34,9	7,0	28,7	22,7	Bugetul de stat, capital privat	2005
7.	Gazoductul-branșament Gura-Galbenă-Hîncești (d = 219 mm)	1997	22,0	-	12,0	10,5	Bugetul de stat	2003
8.	Gazoductul-branșament Sîngerei	1999	19,3	-	14,1	10,1	Capital privat	2003

	(d = 426 – 219 mm)							
9.	Gazoductul-branșament Camenca (d = 273 mm – 6,5 km, d = 219 mm – 16,2 km)	2001	22,9	1,5	10,5	10,5	Capital privat	2005
10.	Gazoductul-magistral Căușeni – Chișinău	2002	75,0	-	252,0	252,0	Capital privat	2005
11.	Gazoductul-magistral Drochia- Ungheni-Iași	2002	95,0	-	450,0	450,0	Capital privat	2005
	TOTAL		391,1	19,7	854,6	837,65		

Tabela nr.4

Construcția gazoductelor nefinalizate (pînă la anul 2005)

Denumirea obiectelor	Anul începerii construcției	Lungimea totală (km)	Lungimea gazoductelor construite (km)	Urmează să fie construit	Costul obiectului (mil.lei)	Necesarul de mijloace financiare pentru finalizarea construcției (mil.lei)	Sursele de finanțare	Anul finalizării
Județul Chișinău, total		72,78	16,8	55,95	17,676	13,58		
Gazoductul Sîngera-Puhoi-Țipala (d = 159 mm – 12 km)	1995	12,0	2,3	9,7	3,5	3,4	Bugetul local	2002
Gazoductul s.Todirești (d = 159 mm – 0,5 km)	1998	1,95	0,9	1,05	0,785	0,68	Bugetul local	2002
Gazoductul s.Geamăna (d = 200 mm – 5,8 km; d = 100 mm – 4,8 km)	1998	10,2	1,0	9,2	1,56	1,4	Bugetul de stat	2003
Gazoductul s.Bardar (d = 273 mm – 3 km; d = 219 mm – 8 km)	1997	11,0	0,4	10,6	4,5	4,3	Bugetul local	2005
Gazoductul s.Pîrîta (d = 80 mm – 7 km)	1996	7,0	2,4	4,6	2,1	1,5	Bugetul local	2002
Gazoductul Rădeni, Drăgușeni- Zamcioji (d = 159 mm – 6 km)	1998	6,0	1,033	4,9	1,2	0,9	Bugetul local	2003
Gazoductul Coșnița-Pohrebea (d = 108 mm – 3,0 km)	1997	2,53	2,53	-	0,411	0,151	Bugetul de stat	2002
Gazoductul Românești-Rădeni	2002	1,6	-	1,6	0,3	0,3	Bugetul local	2002
Gazoductul Zăicana (d = 150 mm – 3,5 km)	1997	3,5	3,5	-	0,82	0,25	Bugetul de stat	2002
Gazoductul Strășeni-Vorniceni	1998	17,00	2,7	14,3	1,3	0,4	Bugetul de stat	2004
s.Greblești – SDG	2002	-	-	-	1,2	0,3	Bugetul de stat	2003
Județul Bălți, total		67,5	23,9	43,6	21,9	16,92		
Gazoductul local spre s.Cubolta (d = 159 mm – 11,5 km)	1991	11,5	7,3	4,2	2,5	0,55	Bugetul de stat	2003
Gazoductul Rîșcani-Pîrjota	2002	13,0	-	13	8	8	Bugetul de stat	2004

Gazoductul s.Mihăileni (d = 114 mm – 5,8 km)	1993	5,8	2,5	3,3	1,0	0,5	Bugetul de stat și local	2002
Gazoductul s.Pompa (d = 160 mm – 6,5 km)	1997	6,5	5,0	1,5	1,0	0,3	Bugetul de stat și local	2002
Gazoductul s.Beleuți (d = 114 mm – 3,6 km)	1997	3,6	1,6	2,0	0,9	0,55	Bugetul de stat și local	2002
Gazoductul s.Hîjdieni (d = 219 mm – 2 km)	1996	2,2	2,0	0,2	0,4	0,1	Bugetul local	2003
Gazoductul s.Sadovoe (d = 219 mm – 7 km)	1996	7,0	4,0	3,0	1,5	0,32	Bugetul de stat și local	2002
Gazoductul s.Sturzovca (d = 219 mm – 7,9 km)	1996	7,9	1,5	6,4	1,8	1,8	Bugetul de stat și local	2003
Gazoductul Pelinia – Grinăuți	1997	4,8	-	4,8	0,6	0,6	Bugetul de stat și local	2003
Gazoductul GGRP-2 – 5,2 km	2002	5,2	-	5,2	4,2	4,2	Bugetul de stat	2003
Județul Lăpușna, total		33,87	9,1	26,77	12,07	8,13		
Gazoductul Ciucur-Mingir – Topala- Bogdanovca (d = 159 – 273 mm, 17,4 km)	1995	17,4	5,063	14,3	3,1	2,7	Bugetul local	2004
Gazoductul Ecaterinovca (d= 159 mm – 5,65 km)	1996	5,65	1,6	4,05	0,65	0,33	Bugetul de stat	2003
Gazificația mun.Hîncești	2002	7,0	-	7,0	3,5	3,5	Bugetul de stat și local	2005
Gazoductul spre s.Abaclia	1996	2,62	2,0	0,62	2,62	0,8	Bugetul de stat	2003
Gazoductul Cimișlia, Ecaterinovca, Valea Perjii-Gradiște	1998	1,2	0,4	0,8	1,2	0,8	Bugetul de stat	2002
Județul Soroca, total		21,5	9,9	11,6	4,1	2,03		
Gazoductul s.Gribova-Baroncea (d = 108 mm – 4,9 km)	1998	4,9	1,6	3,3	0,9	0,73	Bugetul local	2002
Gazoductul s.Dobrușa (d = 159 mm – 12 km)	1996	12	6,0	6,0	2,2	0,8	Bugetul local	2003
Gazoductul s.Vădeni (d = 159 mm – 4,6 km)	1998	4,6	2,3	2,3	1,0	0,5	Bugetul local	2002
Județul Edineț, total		10,9	1,9	8,0	3,5	1,7		
Gazoductul s.Alexândreni (d = 160 – 225 mm – 4,5 km)	1994	4,5	0,5	4,0	2,7	1,4	Bugetul local	2004
Gazoductul s.Calarașovca (d = 90 mm – 6,4 km)	1998	6,4	1,4	4,0	0,8	0,3	Bugetul local	2001
Județul Ungheni, total		32,0	-	33,0	9,2	4,0		
Gazoductul s.Sipoteni	2002	7,0	-	8,0	3,1	2,0	Bugetul de stat	2003
Gazoductul spre s.Pîrjolteni	2002	5,0	-	5,0	1,8	0,4	Bugetul de stat	2003
Gazoductul s.Vălcineți	2002	9,0	-	9,0	2,8	0,8	Bugetul de stat	2003
Gazoductul s.Hîrjăuca	2001	11,0	-	11,0	1,5	0,8	Bugetul de stat	2003
Județul Orhei, total		31,8	13,85	17,96	8,05	2,65		
Gazoductul s.Sirota							Bugetul de stat	2002
(d = 63 mm – 4,8 km;	1998	4,8	4,8	-	0,5	-		
d = 32 – 90 mm – 3,1 km)	1988	3,1	-	3,1	0,45	0,15		

Gazoductul s.Curchi-Pripiceni (d = 57 mm – 4 km)	1996	4,0	3,2	0,8	1,3	0,25	Bugetul de stat	2002
Gazoductul s.Cușmirca (d = 89 mm – 4,0 km)	1996	4,0	4,0	-	1,2	0,8	Bugetul de stat	2003
Gazoductul s.Păpăuți	1997	2,5	1,85	0,65	0,5	0,35	Bugetul de stat	2004
Gazoductul Zorile-Ocnița-Cucuruzeni (d = 110 mm – 6,4 km)	1993	6,4	-	6,41	0,6	0,6	Bugetul de stat	2003
Gazoductul Bravicea-Săseni	2002	7,0	-	7,0	3,5	0,5	Bugetul de stat	2003
Județul Tighina, total		13,5	9,2	4,3	4,0	1,15		
Gazoductul s.Baccealia (d = 108 mm – 6,0 km)	1996	6,0	5,7	0,3	1,5	0,15	Bugetul local	2002
Gazoductul s.Sălcuța (d = 159 – 219 mm – 7,5 km)	1996	7,5	3,5	4,0	2,5	1,0	Bugetul local	2003
Județul Taraclia, total		5,9	5,1	0,8	1,22	0,15		
Gazoductul Albota de Sus-Sofievca (d = 159 mm – 5,9 km)	1996	5,9	5,1	0,8	1,22	0,15	Bugetul local	2002
U.T.A. Găgăuzia, total		34,0	12,0	22,0	13,1	0,62		
Gazoductul s.Cotovscoe (d = 159 – 89 mm – 15 km)	1997	15,0	12,0	3,0	1,8	0,22	Bugetul local	2002
Gazoductul Comrat-Bugeac- Dezghingea	2002	19,0	-	19,0	11,3	0,4	Bugetul local	2005
Județul Cahul, total		141,0	32,5	108,5	33,544	24,91		
Gazoductul Găvănoasa-Nicolaevca (d = 89 mm – 4,0 km)	1999	10,2	9,9	0,3	4,3	0,15	Bugetul local	2002
Gazoductul Pelinei-Moscovei (d = 127 – 219 mm – 12,9 km)	1998	12,9	4,5	8,4	5,8	4,66	Bugetul local	2003
Gazoductul Cișmichioi-Slobozia Mare- Giurgiulești (d = 90 mm – 49 km)	1998	49,0	17,0	32,0	6,3	3,5	Bugetul local și de stat	2003
Gazoductul s.Roșu (d = 325 – 168 mm – 3,9 km)	1997	3,9	1,1	2,8	1,144	0,6	Bugetul de stat și local	2002
Gazoductul Congazcicul de Jos- Vișinești-Cantemir	-	35,0	-	35,0	10,0	10,0	Bugetul de stat și local	2005
Gazoductul s.Cebolaccia	1994	2,0	-	2,0	0,5	0,5	Bugetul de stat	2002
Gazoductul Găvănoasa-Colibași- Vadul-lui-Isac	1997	28,0	-	28,0	5,5	5,5	Bugetul local	2004
Total pe republică		464,75	134,25	332,48	128,36	75,84		

Tabela nr.5

**Construcția gazoductelor necesare pentru îmbunătățirea
aprovizionării cu gaze a mun.Chișinău**

Denumirea obiectelor	Costul orientativ de deviz al construcției	Executanți	Anul punerii în funcțiune	Sursele de finanțare
----------------------	---	------------	------------------------------	-------------------------

	(mil.lei)			
Reamplasarea gazoductului magistral Chişinău-Rîbniţa din zona alunecărilor de teren în zona s.Buneţi	7,0	"Moldova-Gaz" S.A.	2002	Mijloace proprii
Extinderea SDG-1	21,0	"Moldova-Gaz" S.A.	2005	Mijloace proprii
Construcţia unui gazoduct separat către CET-1	1,54	"Chişinău-Gaz" S.R.L., CET-1	2001	Mijloace proprii
TOTAL	29,54			

Tabela nr.6

Perspectiva de dezvoltare a gazificării judeţului Bălţi

Nr. d/o	Denumirea localităţii	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent (%)	Reco-mandat (%)	Case de locuit	Consum gaze locuinţe (mii m ³ /an)	Obiecte industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	or.Bălţi	61,0	-	-	-	Fabrica de vin	2000
						Fabrica de bere	450
						Universitatea	2709
2.	or.Glodenii	54,1	-	-	-	Secţia de prelucrare a cărnii	426
						Cazangeria spitalului	1680
3.	or.Rîşcani	58,2	-	-	-	Combinatul de panificare	756
						Fabrica de nutreţuri	137
4.	s.Corlăteni	9,0	30	405	385	-	-
5.	s.Pelinia	0	30	747	710	-	-
6.	s.Dobrogea	6,3	30	336	320	-	-
7.	s.Duşmani	0	30	255	242	-	-
8.	s.Iabloana	0	30	375	356	-	-
9.	s.Natalievca	14,3	30	55	52	Sere	150
10.	s.Mărăndeni	2,5	30	236	224	-	-
11.	s.Popovca	6,3	30	102	97	-	-
12.	s.Pîrliţa	19,0	30	152	145	Uscătoarea de tutun	250
13.	s.Iliciovca	0	30	248	236	-	-
14.	s.Hăsnăşenii Noi	26,0	30	14	14	-	-
15.	s.Răuţel	52,0	-	-	-	Uscătoarea de tutun	250
16.	s.Singureni	24,0	30	46	44	-	-
	TOTAL	-	30	2971	2825	-	8808

Tabela nr.7

Perspectiva extinderii gazificării în judeţul Edineţ

Nr. d/o	Denumirea localităţilor	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-	Case	Consum	Obiecte	Consum gaze

			mandat	de locuit	gaze locuințe (mii m ³ /an)	industriale	la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	or.Briceni	7,3	30,0	7115	6865,9	Cazangerie	5745,0
2.	or.Ocnița	18,0	30,0	1961	1892,3	-	-
3.	s.Paustova	24,5	30,0	30	28,9	-	-
4.	s.Ocnița	7,3	30,0	253	244,2	-	-
5.	s.Bîrlădeni	0,4	30,0	380	366,7	-	-
6.	s.Hădărăuți	0,6	30,0	250	241,3	-	-
7.	s.Baraboi	11,2	30,0	421	406,3	-	-
8.	s.Lincăuți		30,0				
9.	s.Grimăncăuți		30,0				
10.	s.Trebujeni		30,0				
11.	or.Dondușeni		30,0				
12.	s.Țaul		30,0				
13.	Bleșteni-Alexăndreni		30,0				
14.	Brătușeni-Zăicani		30,0				
15.	s.Dondușeni		30,0				
16.	Gazoduct intrrural spre s.Caracușeni, Corjeuți, Bălăsinești		30,0				
17.	s.Bîrnova		30,0				
18.	s.Dîngeni		30,0				
19.	s.Corestăuți		30,0				
	TOTAL		30,0	10410	10045,6	-	5745,0

Tabela nr.8

Perspectiva extinderii gazificării în U.T.A. Găgăuzia

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-mandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiecte industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	or.Ceadîr-Lunga	98,0	2	145	220	Fabrica de lapte, cazangeria	1168,0
2.	s.Congaz	17,0	83,0	2700	4050	-	-
3.	s.Chirsova	24,0	76,0	2071	3100	-	-
4.	s.Beșalma	8,0	92,0	1831	2750	-	-
5.	s.Tomai	35,0	65,0	971	1460	-	-
6.	s.Chiriet-Lunga	5,0	95,0	811	1220	-	-
7.	s.Joltai	9,0	91,0	598	900	-	-
8.	s.Copceac	84,0	16,0	348	520	-	-
9.	s.Ferapontievca	0	100	527	790	CUT (sere, cazangeria cent.)	254,0/122,0
						cazan. fabricii de vin	992,0/393,0
10.	s.Baurci	100	-	145	220		
11.	s.Beșghioz	100	-	-	-		

12.	s.Gaidar	51	49	551	830		
13.	s.Cazaiac	47	53	1044	1570		
14.	s.Vulcănești	98	2	98	150		
15.	s.Etulia	90	10	108	160		
16.	s.Cișmichioi	54	46	681	1020		
17.	s.Carbolia	0	100	262	390		
18.	s.Comrat	89	11	833	1250		
19.	s.Congazcic	88	12	60	90		
20.	s.Svetfii	0	100	473	710		
21.	s.Bujeac	0	100	457	690		
22.	s.Dezghingea	0	100	1503	2250		
23.	s.Cioc-Maidan	0	100	1417	2130		
24.	s.Avdarma	0	100	1325	1990		
25.	s.Cotovscoe	0	100	243	310		
	TOTAL			19063	28610		3803,0

Tabela nr.9

Perspectiva extinderii gazificării în județul Cahul

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Recomandat	Case de locuit, unități	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiecte industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	s.Crihana Veche	-	30,0	100	93,0	-	-
2.	s.Moscovei	-	30,0	500	463,0	Elevator	1132,0
						Cazangerie	725,0
3.	s.Pelinei	-	30,0	400	370,0	-	-
	TOTAL		30,0	1000	926,0		1857,0

Tabela nr.10

Perspectiva extinderii gazificării în județul Chișinău

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Recomandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiecte industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	Or.Strășeni	15,0	30,0	352	334,4	Fabrica de pâine	700,0
						Centrul de telecomunicații	35,5
						Liceul	140,0
2.	s.Roșcani	19,0	30,0	52	49,4	Școala	210,0
						Primăria	20,0
						Clubul	210,0

3.	s.Cojușna	5,0	30,0	704	668,8	Fabrica de vinuri	525,0
						Fabrica de conserve	210,0
						Sere	315,0
4.	s.Novotroițcoe	13,0	30,0	58	54,9	-	-
5.	s.Viața Satului	5,0	30,0	15	14,3	-	-
6.	s.Logănești	28,0	30,0	3	2,9	-	-
TOTAL			30,0	1184	1124,7		2365,0

Tabela nr.11

Perspectiva extinderii gazificării în județul Lăpușna

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-mandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiecte industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	s.Başcalia	-	30,0	150	160,0	Cazangeria depoului de refriger.	5975,0
						Cazangeria depoului de vagoane	3850,0
2.	or.Basarabeasca	35,0	-	-	-	Cazangeria fabricii de vinuri	162,0
						CUT	210,0
3.	s.Gura Galbenei	16,0	30,0	277	267,0	Uscătorie de fructe	181,0
						Elevator	705,0
4.	s.Lipoveni	16,0	30,0	67	65,0	-	-
5.	s.Sadaclia	16,0	30,0	170	164,0	Complex de porci	324,0
6.	s.Abaclia	4,0	30,0	325	314,0	-	-
7.	mun.Hîncești	-	70	3000	3200	Cazangerii – 14 fabrica de lactate fabrica de vinuri	
8.	s.Borogani	-	60	780	650	Cazangerie	
9.	s.Sărata-Galbenă	-	50	1200	950	Uscătorie de tutun, uscătorie de fructe, cazangerii – 2	
TOTAL			40,0	5969	5770		11407,0

Tabela nr.12

Perspectiva extinderii gazificării în județul Orhei

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-mandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiecte industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	s.Mitoc	23,0	30,0	49	47,0	-	-
2.	s.Berezlogi	8,0	30,0	126	122,0	-	-

3.	r.Rezina	18,0	30,0	2108	2034,0	-	-
4.	or.Șoldănești	16,0	30,0	1504	1451,0	-	-
5.	s.Șipca	22,0	30,0	38	37,0	-	-
6.	s.Mihuleni	29,0	30,0	8	7,7	-	-
7.	s.Șestaci	7,0	30,0	33	32,0	-	-
8.	s.Parcani	3,0	30,0	72	69,0	s.Sirota, sere, cazangerie	1370
9.	s.Pripiceni	77,0	30,0	800	772,0	Sere	272
10.	s.Cinișeuți	-	-	-	-	Fabrica de nutrețuri combinate	1495
11.	s.Cobîlnea	0,0	30,0	100	965,0	-	-
12.	s.Cerna	-	-	24 ap.c/l	300,0	-	-
13.	s.Chiștelnița	-	-	-	-	CUT	871
14.	s.Sirota	0,0	30,0	125	120,0	-	-
15.	s.Cușmirca	0,0	30,0	100	965,0	-	-
	TOTAL		30,0	5087	6921,7		4008,0

Tabela nr.13

Perspectiva extinderii gazificării în județul Soroca

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-mandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiectele industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	or.Ghindești	4,0	30,0	205	200,0	SCAAG	2000,0
2.	or.Drochia	-	-	-	-	Fabrica de conserve	1500,0
						Stație electrică	52000,0
3.	or.Florești	-	-	-	-	Fabrica de ulei	1500,0
						CUT	500,0
4.	s.Ochiul Alb	19,0	30,0	150	145,0	CUT	250,0
5.	s.Miciurin	2,0	30,0	165	160,0	-	-
6.	s.Petreni	20,0	30,0	100	100,0	-	-
7.	s.Dominteni	5,0	30,0	170	165,0	Sere	150,0
8.	s.Gribova	8,0	30,0	205	195,0	-	-
9.	s.Fîntînița	21,0	30,0	105	100,0	-	-
10.	s.Rădulenii Vechi	1,0	30,0	210	200,0	-	-
	TOTAL		30,0	1310	1265,0		57900,0

Tabela nr.14

Perspectiva extinderii gazificării în județul Taraclia

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-mandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiectele industriale	Consum gaze la obiectele industriale

							(mii m ³ /an)
1.	s.Sofievca	0	30	209	451		
2.	s.Roșnița	0	30	41	90		
3.	s.Albota de Sus	63	37	418	903		
4.	s.Ciumai	2	30	346	747		
5.	s.Mirnii	30	70	95	205		
6.	s.Albota de Jos	51	49	172	371		
7.	s.Hîrtop	22	78	120	260		
8.	s.Hadjichioi	34	66	84	200		
9.	s.Aluat	0	30	432	933		
10.	s.Salcia	0	30	150	324		
11.	s.Novosiolovca	44	56	550	1188		
12.	or.Taraclia	96	4	3205	6923		
	TOTAL			5822	12595		

Tabela nr.15

Perspectiva extinderii gazificării în județul Tighina

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-mandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiectele industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	s.Talmaz	19,0	30,0	281	271,0	-	-
2.	s.Popovca	5,0	30,0	255	246,0	Uscătoria de semințe	705,0
3.	s.Volontiri	3,0	30,0	251	339,0	-	-
4.	s.Săiți	17,0	30,0	104	100,0	-	-
5.	s.Zaim	15,0	30,0	218	210,0	-	-
6.	s.Fîrlădeni	18,0	30,0	127	122,0	-	-
7.	s.Olănești	-	-	-	-	Fabrica de conserve	3000,0
8.	s.Copceac	-	-	-	-	CUT	456,0
	TOTAL		30,0	1236	1288,0		4161,0

Tabela nr.16

Perspectiva extinderii gazificării în județul Ungheni

Nr. d/o	Denumirea localităților	% gazificării		Perspectiva de conectare			
		Existent	Reco-mandat	Case de locuit	Consum gaze locuințe (mii m ³ /an)	Obiectele industriale	Consum gaze la obiectele industriale (mii m ³ /an)
1.	or.Călărași	7	20	1000	380,0	Cazangeria	850
						Uscătoria de fructe	300
						Gospodăria comunală	200

						Regia "Apă-Canal"	150
						Întreprinderea "Moldtelecom"	150
2.	com.Răciula	-	50	200	235	Cazangerii	
						Secții de vinificație	80
						Școli	120
3.	com.Hîrjăuca	-	20	80	70	Sanatoriul "Codru"	250
	TOTAL		17,0	1200	1110,0		2100

Tabela nr.17

Construcția SCAAG pînă în anul 2005

Nr. d/o	Locul amplasării SCAAG	Capacitatea de alimentare în 24 ore	Existența PE și D	Valoarea lucrărilor de construcție (mil.lei)	Beneficiarii	Termenele de finalizare	Sursele de finanțare
1.	mun.Bălți	500	exist.	10,5	"Moldovatrangaz" S.R.L.	2002	Capital privat
2.	mun.Chișinău	125	exist.	2,62	"Gazsnabsbît" S.R.L.	2001	Capital privat
3.	mun.Comrat	125	nu sînt	2,62	nu sînt	2005	Capital privat
4.	mun.Orhei	125	la etapa elaborării	2,62	"Gazsnabsbît" S.R.L.	2003	Capital privat
5.	s.Tvardița	80	le etapa elaborării	1,68	"Tvardița" S.A.	2005	Capital privat
	TOTAL	955		20,04			

Tabela nr.18

CET-urile recomandate pentru a fi construite

Nr. d/o	Denumirea localităților	Puterea totală (MW)	Consum de gaz pe oră (m ³ /oră)	Consumul anual de gaze (mil.m ³ /oră)	Sursele de finanțare	Anul finalizării construcției
1.	Mun.Chișinău, s.Budești	125	37500	142,5	Capital privat	2003
2.	Județul Orhei, mun.Orhei	100	30000	114	Capital privat	2002
3.	Județul Soroca, mun.Soroca	10	3000	11,4	Capital privat	2005
4.	U.T.A. Găgăuzia, mun.Ceadîr-Lunga	200	60000	228	Capital privat	2005
5.	Județul Tighina, mun.Căușeni	100	30000	114	Capital privat	2005
	TOTAL	535	160500	609,9		

Notă:

Construcția altor stații electrice, prevăzute în schema amplasării CET-urilor mici în Republica Moldova, se va examina după anul 2005.

Tabela nr.19

Construcția stațiilor și punctelor de măsurare a gazelor pînă în anul 2005

Nr.	Denumirea obiectelor	Costul	Executanții	Anul	Sursele de finanțare
-----	----------------------	--------	-------------	------	----------------------

d/o		(mii dolari SUA)		construcției	
1.	SMG în zona s.Tocuz, jud.Tighina (gazoductele magistrale ATI, ȘDKRI, RI)	4110,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.III 2001	Grantul oferit de programul "Tacis", mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
2.	PMG "Solonceni" la gazoductul ACB	768,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.IV 2002	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
3.	PMG "Burlăceni" la gazoductele ȘDKRI și RI	1200,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.III 2001	Credit de la Banca Mondială
4.	PMG "Saharna" la gazoductul Rîbnița-Chișinău	381,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.III 2002	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
5.	PMG "Hădărăuți" la gazoductul ACB	810,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.IV 2005	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
6.	PMG "Otaci" la gazoductul Moghiliov-Podolsc	138,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.IV 2004	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
7.	PMG "Gura-Bîcului" la gazoductul Odesa-Chișinău	451,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.II 2003	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
8.	Reconectarea consumatorilor Moldovei la magistrala ȘDKRI prin cinci conducte-branșamente	100,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.III 2001	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
9.	Implementarea sistemului telemecanic pe partea liniară a gazoductelor magistrale	100,0	"Moldovatrangaz" S.R.L.	Trim.IV 2001	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
10.	Modernizarea dispeceratelor	50,0	"Moldovatrangaz" S.R.L. "Tiraspoltrangaz" S.R.L.	Trim.I-II 2001	Mijloacele proprii ale S.A. "Moldova-Gaz"
	ÎN TOTAL	8108,0			

Tabela nr.20

Asigurarea cu resurse pentru exploatarea gazoductelor magistrale în anii 2001-2005

Nr. d/o	Destinația resurselor	Specificarea resurselor	Costul total (mii dolari S.U.A.)	Inclusiv pe anii				
				2001	2002	2003	2004	2005
1.	Modernizarea sistemelor de legătură și reparația capitală a sistemelor de legătură prin cablu	1. Articole din cablu	120,0	40,0	30,0	30,0	-	20,0
		2. Articole de completare	146,0	30,0	30,0	20,0	33,0	33,0
		3. Materiale pentru asistența tehnică a mijloacelor de legătură	146,0	40,0	40,0	25,0	21,0	20,0
2.	Reparația capitală și curentă a gazoductelor magistrale și a mijloacelor de protecție catodică contra coroziunii	1. Materiale izolante	300,4	60,0	70,0	57,0	57,0	56,4
		2. Țevi pentru gazoducte	21,5	6,0	5,0	5,0	3,0	2,5
		3. Materiale de sudare	67,6	13,5	13,5	13,5	13,5	13,6
		TOTAL	801,5	189,5	188,5	150,5	127,5	144,5

Tabela nr.21

Resursele necesare pentru dezvoltarea gazificării în județe pînă în anul 2005

Nr. d/o	Județele	Cantitatea de țevi pentru dezvoltarea rețelelor		Cheltuieli pentru dezvoltarea rețelelor (mil.lei)	Cheltuieli pentru gazificarea locuințelor (mil.lei)	Cantitatea de țevi pentru gazificarea întreprinderilor industriale		Cheltuieli pentru gazificarea întreprinderilor industriale (mil.lei)
		(km)	(t)			(km)	(t)	
1.	Bălți	163	171	5,2	8,9	5	10,6	2,7
2.	Edineț	3500	3675	110,0	29,7	0,5	1,1	0,6
3.	U.T.A. Găgăuzia	177	186	6,7	7	4,5	9,5	2,8
4.	Cahul	140	442	9,4	3	1	2,1	0,4
5.	Chișinău	28	59	1,4	3,5	-	-	-
6.	Lăpușna	52	55	1,7	2,3	3,5	7,4	2,4
7.	Orhei	844	1249	29,8	15,2	2	4,2	1,4
8.	Soroca	72	78	2	3,9	3,5	7,4	0,8
9.	Taraclia	10	21	0,5	1,4	-	-	-
10.	Tighina	80	84	1,6	4	1,5	3,2	0,9
11.	Ungheni	60	63	2,7	1,5	1	2,1	0,9
	TOTAL	5126	6083	171	80,4	22,5	47,6	12,9

Tabela nr.22

Necesarul de investiții pentru îndeplinirea recomandărilor

Nr. d/o	Obiectivele preconizate	Cheltuielile comportate (mil.lei)	Sursele de finanțare
1.	Construcția gazoductelor magistrale	702,0	Capital privat
2.	Finalizarea construcției gazoductelor-branșamente și construcția noilor gazoducte branșamente	82,42	Bugetul de stat, bugetul local
3.	Construcția stațiilor și a punctelor de măsurare și evidență a gazelor	102,54	"Moldova-Gaz" S.A.
4.	Reamplasarea sectorului de gazoduct Rîbnița-Chișinău în zona s.Buneț	7,00	"Moldova-Gaz" S.A.
5.	Extinderea SDG-1	21,00	"Moldova-Gaz" S.A.
6.	Construcția unui gazoduct separat spre CET-1	1,54	"Moldova-Gaz" S.A.
7.	Finalizarea construcției gazoductelor intergospodărești	75,84	"Moldova-Gaz" S.A. Bugetul local
8.	Dezvoltarea rețelelor orășenești și rurale	171,00	Capital privat
9.	Construcția stațiilor de compresare pentru alimentarea cu gaze a automobilelor (SAAG)	22,70	"Moldova-Gaz" S.A.
10.	Gazificarea întreprinderilor industriale	12,90	Capital privat
11.	Gazificarea caselor de locuit	80,40	Capital privat
12.	Elaborarea metodologiei de calcul și selectare a variantelor de dezvoltare a obiectivelor de gazificare	0,05	Bugetul local
13.	Elaborarea și corectarea schemelor de gazificare a județelor	0,40	Bugetul local
14.	Elaborarea normelor consumului de gaze	0,05	Bugetul local
15.	Cheltuieli pentru restabilirea gazoductelor magistrale	9,90	"Moldova-Gaz" S.A.
	TOTAL	1290,74	